

**„Teadmussiirde pikaajaline programm
põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas“**

Riigihange nr 222076

Ühise põllumajanduspoliitika abinõude valdkonna aruanne

Aasta-aruanne

01. jaanuar 2023 – 31. detsember 2023

Eesti Maaülikool,
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda,
Eesti Toiduainetööstuse Liit,
Maaelu Edendamise Sihtasutus,
Mahepõllumajanduse Koostöökogu,
Maaelu Teadmuskeskus
(Põllumajandusuuringute Keskus.
Eesti Taimakasvatuse Instituut).

Detsember 2023

Sisukord

Sisukord.....	2
Sissejuhatus.....	2
Tegevuste elluviimine.....	2
Ajakava täitmine ja selles esinenud muudatused	4
Osalejate tagasiside kokkuvõte ja analüüs.....	5
Ühend PIP raames ÜPP valdkonnas 2023 aasta II poolaastal ellu viidud tegevused	7
M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevusega alustamine (äriplaan).....	7
Infopäev „Veekaitse vajadused ja kohustused”.....	8
Veekaitse infopäev „Kas ilma veeta saame piimapulbri ja kuiva veini?” ning „A' kust sa tead, et see reostus põllumajandusest pärit on?”.....	9
Investeeringud metsa kliimamuutustega kohanemiseks	10
Mahepõllumajanduse algõpe.....	11
Mahepõllumajanduse nõuete infopäev	13
Ab-andmekogu kasutamise infopäev.....	13
Piirkondliku veekaitsetoetuse koolitus.....	14
Täienduskoolitus: Muldade heaperemehelik majandamine.....	14
Teabematerjal „Mahepõllumajanduse nõuete selgitud tootjale 2023”	16

Sissejuhatus

Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) abinõud on erinevad põllumajanduslikud abinõud, mis hõlmavad temaatiliste seaduste kohaseid abinõusid, ning on kooskõlas Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava eesmärkidega.

ÜPP valdkonna tegevuste teemad ja üksikasjad esitab täitmiseks Tellija koostöös Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga (senine Maaeluministeerium). ÜPP teemade kohta sõlmiti hankeleping 27. detsembril 2022, tellimust muudeti lepingumuudatusega 28. juunil 2023. Valdonna koordineerimise eest vastutab Maaelu Edendamise Sihtasutus (MES), detsembris Maaelu Teadmuskeskus (METK).

Tegevuste elluviimine

Aastaks 2023 on Ühise põllumajanduspoliitika abinõude valdkonnas tellitud (koos muudatusega) 41 infopäeva, 1 konverents, 5 koolitust, 1 õppereis, 2 teabematerjali. Ellu viidud tegevused ning juhtkogus kinnitatud muudatused on loetletud tabelis 8.1. Korraldatud tegevuste eeldatav maksumus on **142 860** eurot (väljamakse tegelik maht selgub pärast viimase maksetaotluse menetlemist).

Tabel 8.1. Tegevuste täitmise seis (teise poolaasta tegevused paksus kirjas).

Nimetus	Sisu, teema	Toimumine, osalejate arv jm
Infopäev lektoritasuta 6 ak tundi	Konsulentide pindalatoetuse infopäev	28-29.03.2023, osalejate arv 61 ja 55 inimest
Infopäev 6 ak tundi	Tootjate pindala- ja loomatoetuste infopäev	16 infopäeva: 06.04. (25) 11.04. (47) 11.04. (58) 11.04. (47) 13.04. (40) 13.04. (35) 13.04. (61) 14.04. (33) 14.04. (50) 18.04. (28) 18.04. (58) 19.04. (36) 25.04. (24) 25.04. (61) 27.04. (59) 28.04. (170)
Infopäev veebis	Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades	23.03.2023 Registreerus 204 huvilist, osales 114
Infopäev 6 akadeemilist tundi,	Veekaitse kohustused ja vajadused, põllumajanduse ohud ja võimalused	Tellitud kolm päeva veebis 25.04.2023, osales 80 inimest, 2.11.2023, osales 140 inimest; 28.11.2023, osales 110 inimest
Infopäev veebis	Mahepõllumajanduse infopäevad	31.03.2023, osalejaid 47 inimest ja 04.04.2023, osalejaid 53 inimest.
Infopäev 6 ak tundi	Mahepõllumajanduse algõpe	21. juuni, osalejaid 17 18.10 osalejaid 59 (aiandus) 19.10 osalejaid 68 (põllukultuurid) 23.10: osalejaid 36 (lihaved) 24.10: osalejaid 33 (loomakasvatus).
Infopäev veebis	ÜPP mahetoetuse infopäev	09.03.2023 (osalejaid 215 inimest) ja 03.05.2023 (osalejaid 224 inimest)
Infopäev veebis	Mahepõllumajanduse nõuete infopäev	20.06.2023. Osalejate arv 12 inimest. 30.11 2023, osalejaid 58
<i>Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota</i>	<i>M 4.3.2 Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamine ja hoid</i>	<i>Korraldamine tühistatud lepingumuudatusega</i>
Infopäev veebis lektoritasuga	M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine (äriplaani)	06.09.2023 osales 71 inimest, 13.09.2023 osales 83 inimest, 20.09.2023 osales 62 inimest, 27.09.2023 osales 85 inimest.
Infopäev veebis lektoritasuga	Investeeringud metsa kliimamuutustega kohanemiseks	8. detsember 2023, Osales 165 inimest

Nimetus	Sisu, teema	Toimumine, osalejate arv jm
Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	Ettevõtete konkurentsivõime tõstmise investeeringutoetus	Korraldamine tühistatud lepingumuudatusega
Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	Loomade tervist käsitlevad toetused veisekasvatajatele.	Korraldamine tühistatud lepingumuudatusega
Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	ab-andmekogu kasutamise infopäev	21.06.2023, osalejaid 144 23.08.2023, osalejaid 41
Konverents välislektoriga ja salvestus	Maaelu konverents	Toimus 19.05.2023, osales 65 inimest (koos esinejate ja korraldajatega)
Ühepäevane täienduskoolitus	Piirkondliku veekaitsetoetuse koolitus	20.11.2023, osalejaid 19 (veebis)
Ühepäevane täienduskoolitus	Muldade heaperemehelik majandamine	23. november – 17 osalejat 28. november – 47 osalejat 30. november – 51 osalejat 14. detsember – 47 osalejat
Materjali täiendamine, ja trükkimine	Tingimuslikkus 2023	Valmis mais
Materjali põhjalik täiendamine, ja trükkimine	Mahepõllumajanduse nõuete selgitus tootjale	Valmis detsembris, 122 lk

Ajakava täitmine ja selles esinenud muudatused

Enamus infopäevi, koolitusi ja konverents toimusid valdavalt planeeritud tellimuses nimetatud ootustele. Tulenevalt toetuste ajakava muudatustest tühistati kolme teema infopäevad vastavalt ministeeriumi algatatud muutusele.

Tegevusi toimus nii veebis kui kontaktsetena, konverents **salvestati** järelvaatamiseks.

Osa toimuvaid üritusi on sobilikud toetuse taotlejatele kohustusliku õppena. Veekaitse teemalised infopäevad olid sobilikud KSM (Keskkonnasõbraliku majandamise) toetuse koolitusena ja seetõttu nendel ka keskmisest suurem osaleja te arv.

Teabematerjal „Mahepõllumajanduse nõuete selgitus tootjatele“ oli kavandatud ilmuma juba 2022. aastal kuid valmis viimaks 2023. aasta lõpuks. Nõuded ja nende selgitused on kajastatud seisuga 1. jaanuar 2024.

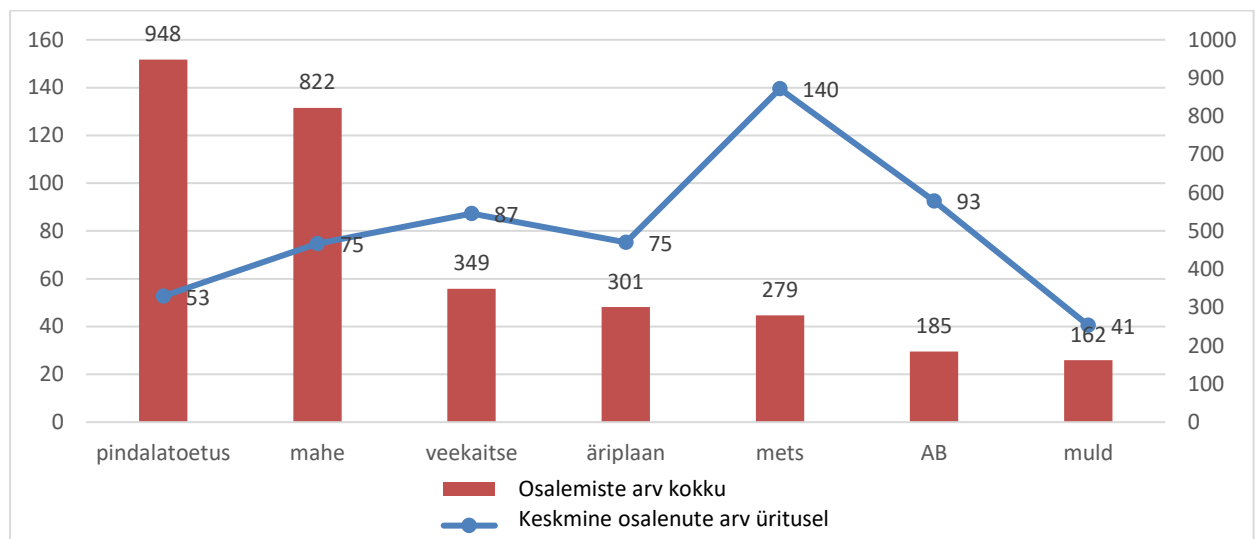
ÜPP valdkonna tegevusi viidi samal ajaperioodil ellu ka riigihanke 257107 (ÜhendPIP-2 raames) ning samateemalised tegevused jätkuvad 2024. aastal.

Osalejate tagasiside kokkuvõte ja analüüs

Huvi toimunud ürituste oli piisav. Infopäevadel ja konverentsil osales kokku 3108 inimest (keskmine osalejate arv ürituse kohta oli 67,6).

Infopäevadest-koolitustest olid populaarsed metsanduse teemad (2 infopäeva), kevadised pindala- ja loomatoetuste infopäevad (18 infopäeva, enamasti kohapealsed a' 24 kuni 61 osalejat ning viimasel veebipõhisel päeval 170 osalejat). Kuigi mahepõllumajanduse tehnoloogilised üritused toimuvad ÜhendPIP mahe-valdkonna raames oli siinsetel valdavalt mahetoetuste infopäevadel samuti arvukalt osalisi. 11 infopäeva toimus valdavalt veebis ja kahel korral üle 200 osalejaga. Joonisel 8.1 ei kajastu maaelu konverents 62 osalejaga.

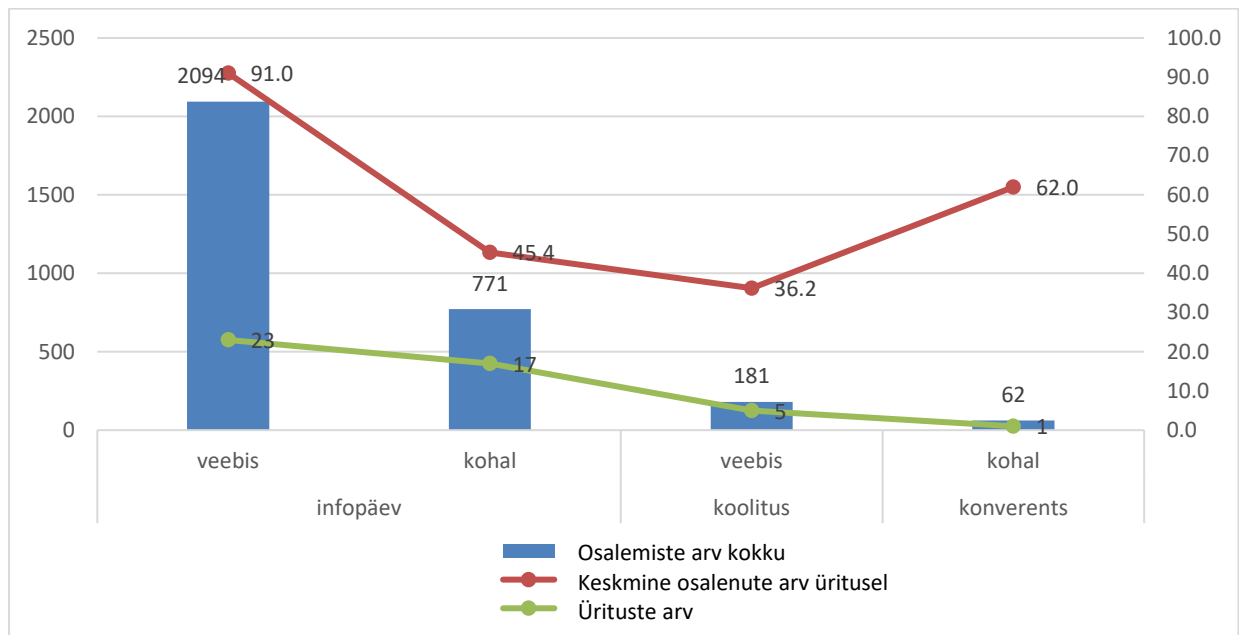
Joonis 8.1: Ürituse osalemisaktiivsus sõltuvalt teemast

Mitme osalejad väitsid, et info nõuete kohta jõudis nendeni hilja või ei olnud piisavalt selge ning osalesid samateemalisel päeval mitu korda.

Samas jätkuvalt peab korraldaja arvestama ka sellega, et osa registreerunud inimesi „kaob“. Osalejaid registreerub oluliselt rohkem, kui kohale tuleb ja puuduvad sellest ei teata.

Joonis 8.2: Osalemisaktiivsus sõltuvalt tegevuse tüübist ja toimumiskohast

Osalejate tagasiside oli positiivne. Tegevustele tagasiside 2023. aastal koguti enamasti kirjalikult, siiski osalejate huvi anda kirjalikku tagasisidet ei ole suur. Täpsemat ülevaadet toimunud sündmustest ja antud tagasisidest saab lugeda aruande järgnevatest osadest.

Osalejate ootused on, et nõuded tootjatele oleksid varem teada, et infopäevad ei toimuks juba siis, kui traktorid on põllul jne. Järgmiste tegevuste temaatiliste soovide koond on esitatud ÜhendPIP-1 projekti 2023. aastaaruande üldosas.

Ühend PIP raames ÜPP valdkonnas 2023 aasta II poolaastal ellu viidud tegevused

---

M 6.1 Noorte põllumajandustootjate tegevusega alustamine (äriplaan)

Korraldaja Maaelu Edendamise Sihtasutus

Toimusid 6. septembril, 13. septembril, 20. septembril ja 27. septembril 2023 veebis

Teave veebilehel <https://www.pikk.ee/sundmus/infopäev-m-6-1-noorte-pollumajandustootjate-tegevusega-alustamine-ariplaan/2023-09-06/>

Eesmärk: Noorte põllumajandustootjate tegevusega alustamise infopäeva eesmärk on pakkuda selget ülevaadet ja praktilisi juhiseid meetme 6.1 määrusest ning äriplaani koostamisest, et toetada noori ettevõtjaid põllumajandussektoris. Infopäev keskendub olulistele teemadele nagu äriplaani vajalikkus, rahavoogude planeerimine ja ettevõtete rahastamine. Lektorid jagavad oma teadmisi ja kogemusi, pakkudes praktilisi näiteid ning vastates osalejate küsimustele.

Osalejate arv ja profiil: 06.09.2023 osales 71 inimest, 13.09.2023 osales 83 inimest, 20.09.2023 osales 62 inimest, 27.09.2023 osales 85 inimest. Registreerunud: 06.09.2023 oli registreerunuid 95 inimest, 13.09.2023 oli registreerunuid 99 inimest, 20.09.2023 oli registreerunuid 71 inimest ja 27.09.2023 oli registreerunuid 95 inimest.

Infopäeva päevakava ja teemad:

- lühiülevaade meetme 6.1 määrusest,
- äriplaani koostamine, rahavoogude planeerimine
- ettevõtete rahastamine, finantssuhtarvud,

Lektorid: Triin Luksepp (MES konsulent) ja Angelika Nöps (MES konsulent).

Tagasiside osalejatelt: Osalejad hindasid infopäevi üldiselt kõrgelt (hinnetega 4-5). Lektorite Triin Luksepp ja Angelika Nöps saamad hinded olid üldiselt väga head (hinnetega 4-5). Infopäevade kasulikkus igapäevases töös sai peamiselt hindeid 4-5.

Teavet infopäevade toimumise kohta saadi mitmel moel, peamiselt veebilehelt www.pikk.ee ja e-posti teel.

Edaspidiste koolituste/infopäevade teemad:

- Tulevaste toetustega seonduvad infopäevad
- Loomade kasvatuse teemad
- Põllumajandusalased teemad, nagu rahavoogude planeerimine ja äriplaani koostamine.

Infopäev „Veekaitse vajadused ja kohustused”

Korraldaja: Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Aeg: 2. november 2023 kell 10-15.00

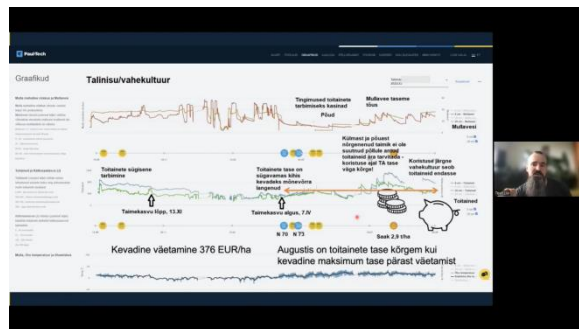
Koht: veebikeskkond ZOOM

Osalenute arv: 140 inimest

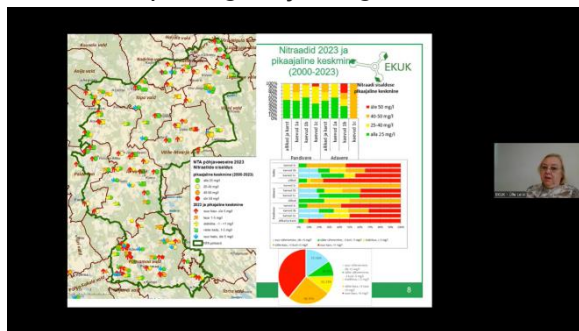
Teave veebis:

<https://www.pikk.ee/sundmus/veekaitse-vajadused-ja-kohustused/>

Eesmärk: Infopäeva eesmärk on mõista, kuidas saame veeressursse säästlikult kasutada ja kaitsta, käsitleme veekaitse olulisust, keskendudes väetamisele, toitainete liikumisele mullas ning veekaitsealastele põllumajandustoetustele.

Sisu tutvustus: Infopäev algas I poolaasta 2023 nitraaditundliku ala põhjaveeseire tulemustega, mis keskendusid põhjavee seisundile ning selle mõjule põllumajandusele. Seejärel tutvustati kaardirakendust, mis visualiseerib põllumajanduse veekaitsepiiranguid ja selgitati veeseaduse nõudeid seoses väetamisega. Järgnesid olulised soovituselised väetamisega, arvestades veekaitsega, ning rõhuasetus vahekultuuride olulisusele kohanemisel ilmastikum muutustega. Päev jätkus mullasensorite tutvustusega, mis võimaldavad analüüsida toitainete liikumist pinnases ning lõppes aruteluga veekaitsealaste põllumajandustoetuste üle, keskendudes keskkonnasõbralikele lähenemisviisidele ja veeressursside kaitsele.

Tagasiside kokkuvõte: Tagasiside andis kokku 28 osalejat.

Tagasisides toodi välja, et Infopäev tõi esile pestitsiidide vähenemise veekogudes ja kaevudes, kuigi mõned vanemad pestitsiidid on endiselt leitavad. Silmapaistev oli teave nitraatide sisalduse kasvu kohta põhjavees, eriti minevikuga võrreldes. Ann Riisenbergi ettekanded rõhutasid pestitsiidijääkide vähenemist ning lubiväetiste ja väevilisalduse tähtsust. Keskkonnasõbraliku väetamise ja lupjamise olulisus oli olulisel kohal.

Samuti toodi esile vajadust uuenduslike lähenemiste järele põllumajanduses, et püsida konkurentsivõimelisena. Tegevpõllumeeste ettekanded olid informatiivsed ning Ülle Leiski esitlus tõi esile lämmastikuühendite reostuse kasvu. Veel toodi välja, et oluline on pidev õppimine ning võimalus kodustes tingimustes teadmisi täiendada. Kogu päeva sõnumiks oli teadlikkus keskkonna seisundist ning vajadus säästvamate põllumajandusmeetodite järele.

Tuleviku koolitussoovidenäena toodi välja, et soovitakse, et põllumajandustootjatele tutvustataks veemajanduskava meetmeid ning e-põlluraamatute kasutamist, sealhulgas PRIA e-põlluraamatu tutvustamine ja söötmissplatside rajamine. Samuti oodatakse rohkem teavet keskkonnatoetuste nõuete kohta, eriti uute keskkonnasäästliku põllumajanduse nõuete osas. Osalejatel on huvi hajureostuse mõju vastu Peipsi ökosüsteemile ning soov uurida uut toetuste süsteemi. Lisaks tuntakse huvi mikrobioloogia ja veeproovide analüüsi vastu ning strateegiate väljatöötamise vastu nende näitajate juhtimiseks tulevikus.

Tulemuslikkuse analüüs: Infopäeva tulemuslikkus peegeldus osalejate tagasisides, kus 28 osalejat tõid esile mitmeid olulisi aspekte. Päev andis mõtteid uuenduslikeks lähenemisteks põllumajanduses ja keskkonnateadlikkuse olulisusele. Kokkuvõttes väljendati selgesti vajadust jätkata teavitustegevust keskkonnasäästlike põllumajandusmeetodite ja ressursside parema kasutamise suunas, pakkudes konkreetsemaid koolitusi ning süvitsi minevaid teadmisi.

Veekaitse infopäev „Kas ilma veeta saame piimapulbri ja kuiva veini?“ ning „A' kust sa tead, et see reostus põllumajandusest pärit on?“

Korraldaja: Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Aeg: 28. november 2023 kell 10-15.00

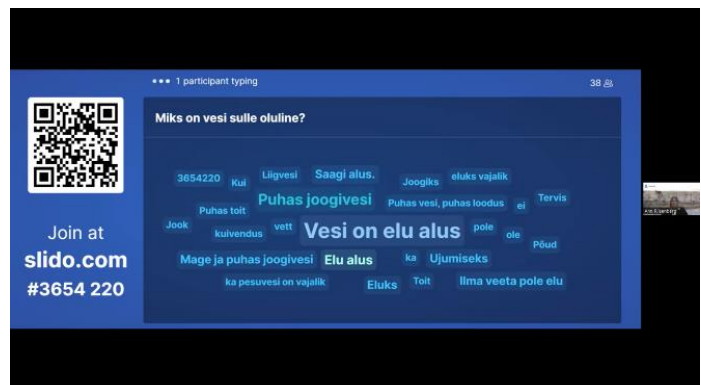
Koht: veebikeskkond ZOOM

Osalenute arv: 110 inimest

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/veekaitse-infopaev/>

Eesmärk: Põllumeestele suunatud veekaitse infopäeva eesmärk on arutleda veekvaliteedi üle Eestis ja püüda saada vastus küsimusele kas ja kuidas põllumajandustegevus vett mõjutab.

Sisu tutvustus: Vett meil on ja tundub, et piiramatult, aga kas ma olen mõelnud millisel kujul ja kvaliteediga vett ma soovin tarbida. Mis on minu kui veekasutaja ootused? Tahan puhast joogivett? Tahan ujuda? Tahan kala püüda? Ettevõtlust arendada? Mille järgi hindan vee sobivust enda vajadustele? Kas olen valmis millestki loobuma, tegema teistmoodi, et vesi vastaks minu ootustele ja vajadustele?

Tagasiside kokkuvõte ja tuleviku koolitussoovid: Infopäeval osalejatest andis meile tagasisidet 18 osalejat. Osalejad tõid tagasisides esile veeteemadel olulisi aspekte. Rõhutati, et infopäev aitas mõista vee elulisust ja vajadust selle hoidmiseks ning arutletud pinnavee seisundi ja põllumajanduse rolli üle veekvaliteedis olid osalejate jaoks huvitavad. Infopäevalt saadi teadmisi seadusandluse ja selle seoste kohta erinevate dokumentide vahel, eriti veemajanduskavad ja ÜPP. Lisaks oli meelde jääv allikavee erinevale puhtusele erinevates piirkondades. Üldine sõnum oli osalejatele selge: vesi on elutähtis ning selle kvaliteedi säilitamine nõuab tõsist tähelepanu ja tegevust.

Osalejate tuleviku koolitussoovid keskenduvad mitmetele valdkondadele. Huvi pakuvad rahastamisvõimalused veekaitse alal, eriti väljaspool Eestit. Samuti on soov rohkem teada saada põllumajandusega seotud teemadest ning süvendada teadmisi jätkusuutlikust mullastikumajandusest. Veeseaduse muudatused, eriti need, mis puudutavad põllumajandustootjaid, on samuti suure huviga jälgitavad.

Tulemuslikkuse analüüs: Infopäev veekaitsest ja põllumajanduse mõjust veekvaliteedile oli osalejatele oluline. Rõhutati vee elutähtsust ning arutati põllumajanduse rolli veekvaliteedis. Tagasiside keskendus seadusandluse keerukusele ja veekvaliteedi erinevustele piirkonniti. Tulevikus soovitakse rohkem teadmisi rahastamisvõimaluste, põllumajanduse ja veekaitse seoste ning mullastikumajanduse kohta. Huvi on ka veeseaduse muudatuste vastu põllumajandustootjate seisukohast.

Investeeringud metsa kliimamuutustega kohanemiseks

Korraldaja: Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Aeg: 8. detsember 2023 kell 11-13.30

Koht: veebikeskkond ZOOM

Osalenute arv: 165 inimest

Teave veebis:

<https://www.pikk.ee/sundmus/investeeringud-metsa-kliimamuutustega-kohanemiseks/>

Eesmärk: Infopäeva eesmärk on anda praktilisi teadmisi ja juhiseid, et aidata erametsaomanikel mõista ja rakendada investeeringuid kliimamuutustega kohanemiseks ning pakkuda platvormi kogemuste jagamiseks ja sünergiate loomiseks.

Sisu tutvustus: Infopäeva esimene osa keskendus perioodi 2023–2027 erametsade kliimamuutustega kohanemise investeeringutoetuse tingimustele. Lisaks tutvustati varasemaid projekte ja nende mõju, et anda parem arusaam võimalustest ja tulemustest.

Infopäeval anti ülevaate võimalikest kontrollidest pärast toetuse saamist, toodi näiteid sagedamini esinevatest kontrollidest ja jagati nõuandeid, kuidas nendeks valmistuda.

Päeva viimase teemana sukelduti metsahooldamise ökoloogiasse. Räägiti, kuidas kliimamuutused mõjutavad metsaökosüsteeme ja nende elurikkust ning tutvustati praktilisi metsahoolduseks, võttes arvesse ökoloogilist tasakaalu ja kliimamuutuste mõju leevendamist. Toodi näiteid teaduslikest uuringutest ja praktilistest kogemustest.

Tagasiside kokkuvõte ja tuleviku koolitussoovid: Tagasisidet jagas kokku 38 inimest.

Osalejad hindasid Jaan Liira väärt mõtteid metsaraiete ja elurikkuse seostamise kohta ning metsa tervikliku ökosüsteemina käsitlemise teemat. Segadust tekitas toetuste taotlemise ja ühistu roll ning mure metsade CO2-emiteerimise pärast. Hinnati

väikekasvatavate toetamist ning märgiti, et ametnikud ja seadused liiguvad õiges suunas, kuigi toetuste tingimused võivad olla keerulised.

Osalejate soovid tuleviku koolitusteks hõlmavad mitmeid valdkondi: hoiualadel lubatud tegevused, CO2 mõju metsanduses ja elurikkuse säilitamine, praktilised nõuanded väikeomanikele metsamajandamiseks, jahindus, lumekahjustuste ennetamine, mittevajaliku põllumaa kasutamine, ELi regulatsioonide täitmine metsanduses ning piirangu- ja kaitsevööndite mõistmine ja rakendamine. Üldiselt oodatakse praktilisi juhiseid ja selgitusi erinevate metsanduse aspektide kohta.

Tulemuslikkuse analüüs: Infopäev oli tulemuslik, kuna täitis oma eesmärgi pakkuda erametsaomanikele praktilisi teadmisi kliimamuutustega kohanemise investeeringute rakendamiseks.

Mahepõllumajanduse algõpe

Infopäevad toimusid veebis (Zoom keskkond)

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutusega

<p>18.10 Mahepõllumajanduse algõpe (aiandus) https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajanduslik-aiandus-alustajatele/ https://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_10_18/syndmus/mahepollumajanduslik-aiandus-alustajatele/</p>	<p>Osalejate arv: 59, mahetootmisega alustajad, aga ka juba mahetootmisega tegelevad tootjad, kes kasvatavad aianduskultuure</p>
<p>19.10 Mahepõllumajanduse algõpe (põllukultuurid) https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajanduslik-pollukultuuride-kasvatus-alustajatele/ https://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_10_19/syndmus/mahepollumajanduslik-pollukultuuride-kasvatus-alustajatele/</p>	<p>Osalejate arv: 68, mahetootmisega alustajad, aga ka juba mahetootmisega tegelevad tootjad, kes kasvatavad põllukultuure.</p>
<p>23.10 Mahepõllumajanduse algõpe (lihaveisekasvatus) https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajanduslik-lihaveisekasvatus-alustajatele/ https://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_10_23/syndmus/mahepollumajanduslik-lihaveisekasvatus-alustajatele/</p>	<p>Osalejate arv: 36, mahetootmisega alustajad, aga ka juba mahetootmisega tegelevad tootjad, kes kasvatavad lihaveiseid.</p>
<p>24.10 Mahepõllumajanduse algõpe (loomakasvatus) https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajanduslik-loomakasvatus-alustajatele-2/ https://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_10_24/syndmus/mahepollumajanduslik-loomakasvatus--alustajatele/</p>	<p>Osalejate arv: 33, mahetootmisega alustajad, aga ka juba mahetootmisega tegelevad tootjad, kes tegelevad loomakasvatusega.</p>

Sündmuse lühikirjeldus 18.10: Peamised teemad olid mahepõllumajanduse nõuded aianduses ning köögiviljade, puuviljade ja marjade kasvatamine mahetootmises. Keskenduti eelkõige olulisematele mahenõuetele ja sellistele nõuetele, millega on tootjatel rohkem probleeme olnud. Köögiviljade ning puuviljade ja marjade maheviljeluses toodi välja peamised kasutatavad

praktikad nii istandike rajamisel kui ka hooldamisel, taimekaitses, väetamises, köögivilja külvikordades.

Lektorid: Priit Põldma, Kersti Kahu, Airi Vetemaa

Sündmuse lühikirjeldus 19.10: Peamised teemad olid mahepõllumajanduse nõuded põllukultuuride kasvatamisel ning peamised kasutatavad praktikad mahetootmises. Keskenduti eelkõige olulisematele mahenõuetele ja sellistele nõuetele, millega on tootjatel rohkem probleeme olnud. Puudutati ka taimekasvatusega seotud tingimuslikkuse nõudeid. Põllukultuuride maheviljeluses keskenduti külvikorrale – külvikord kui tootmissüsteemi alussammas. Räägiti ka huumusbilansist, vahekultuuridest ja haljasväetistest ning umbrohtude kontrolli all hoidmisest.

Lektorid: Liina Talgre, Lilia Kulli, Airi Vetemaa

Sündmuse lühikirjeldus 23.10: Mahepõllumajanduslikule lihaveisekasvatusele keskendunud päeval olid peamised teemad loomade karjatamine ja söödatootmine, maaressursi vajadus ja planeerimine. Olulise teemana oli vaatluse all veiste talvine pidamine. Rõhutati ka ohutuse tähtsust loomadega tegelemisel ning toodi välja loomade fikseerimise võimalused. Suur teemaplokk oli loomade tervis ja haigused, tiinestamine ning poegimine.

Lektorid: Airi Külvet, Alar Onoper

Sündmuse lühikirjeldus 24.10: Peamised teemad olid mahepõllumajanduse nõuded loomakasvatuses. Keskenduti eelkõige olulisematele mahenõuetele ja sellistele nõuetele, millega on tootjatel rohkem probleeme olnud, sh nt ka sel aastal uue nõudena rakendunud ennetus- ja ettevaatusmeetmete plaan. Käsitleti ka loomakasvatusega seotud tingimuslikkuse nõudeid.

Lektorid: Ell Sellis, Airi Vetemaa

Osalejate tagasiside ja ettepanekud järgmiste tegevuste/teemade osas:

Üldised ettepanekud: Kuna tegu oli alustajatele mõeldud infopäevadega, siis oli teema suhteliselt uus ning täpsemat nõuete ja praktikate tutvustamist peeti tänuväärseks ning vajalikuks. Väga oluliseks peetakse õppimist praktikutelt ehk kogemustega mahetootjatelt ning jätkuvalt soovitakse külastada ka teisi mahetootmisettevõtteid. Sooviti ka toetuse nõuete selgitamist ning erinevate toetuste omavahelise kombineerimise võimaluste tutvustamist.

Taimekasvatus: Huvituti järgmiste teemade täiendavast/põhjalikumast kajastamisest, nagu erinevad mullaharimisvõtted, tehnoloogiad, väetamine, taimekaitse, mullaelustiku olulisus ja selle soodustamine. Minimeeritud harimise võimalused.

Loomakasvatus: Huvituti järgmiste teemade täiendavast/ põhjalikumast kajastamisest, nagu kvaliteetse heina ja silo tootmine, rohukasvatus nuum, poegimisega seotud aspektid. Söötmine erinevate loomaliikide puhul. Linnukasvatuse osas kogu pidamissüsteem ja söötmine. Sigade

kasvatamise võimalused mahetootmises. Söödaarvestus mahetootmises vajaks rohkem lahtiseletamist. Samuti keskkonnaameti kontrollitavate nõuete täitmine, sõnnikumajandus.

Mahepõllumajanduse nõuete infopäev

Infopäev toimus 30.11.2023 veebis (Zoom)

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu koostöös Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutusega

Teave veebis:

- <https://www.pikk.ee/sundmus/mahepollumajanduse-nouete-infopaev/>
- https://www.maheklubi.ee/syndmused/2023_11_30/syndmus/mahepollumajanduse-nouete-infopaev/

Osalejate arv: 58 osalejat, peamiselt maheloomakasvatavad

Sündmuse lühikirjeldus: Käsitleti mahepõllumajandusliku loomakasvatuse nõuetega seotud olulisemaid hiljuti rakendunud nõudeid nagu tavaloomade ettevõttesse toomisega seonduv ning ennetus- ja ettevaatusmeetmete plaanide koostamine. Tutvustati ka maheloomakasvatajaid puudutavaid veekaitse nõudeid, mida kontrollitakse tingimuslikkuse raames, ning samuti seda, kuidas neid kontrollitakse.

Lektorid: Ell Sellis (nõustaja), Airi Vetemaa (Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutus), Ann Riisenberg, (Kliimaministeerium)

Osalejate tagasiside ja ettepanekud teemade osas. Osalejad pidasid väga tähtsaks, et nõuetega seonduvat lahti räägitakse, sest tootjatel endil on seaduste rägastikus raske orienteeruda. Samuti on paljud nõuded ikkagi sellisena kirjutatud, et annavad tõlgendamisruumi. Kindlasti sooviti, et nõuete lahtiseletamisega jätkatakse. Veekaitse nõuete osas sooviti just praktilist koolitust just lekkekindlate söötmis- ja jootmiskohtade osas – millised materjalid, kuidas rajada, kõige efektiivsemad ja odavamad lahendused jne.

Ab-andmekogu kasutamise infopäev

Korraldaja MES

Toimus 23. august 2023

Toimumise koht: veebikeskkond Zoom

Eesmärk: 2023 valmib antibiootikumide andmebaas, kuhu hakatakse koguma andmeid toiduloomadel kasutatavate antibiootikumide kohta. Vajalik veterinaararstidele.

Osalejate arv ja profiil: osales 41 inimest

Teave veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/ab-andmekogu-kasutamise-infopaev-toimub-veebis/>

Lektorid ja teemad:

- Antimikroobne resistentsus ja e-andmekogu õiguslikud alused, sh küsimused ja vastused- Piret Aasmäe (MeM)

- AB vastutustundlik kasutamine uue Veterinaarravimite määruse valguses, sh küsimused ja vastused – Anne-Ly Veetamm;
- AB andmekogu tutvustus, sh küsimused ja vastused – Keidi Lepik (PTA)

Tulemuslikkuse analüüs: Maaeluministeeriumi poolt tellitud infopäev oli suunatud veterinaararstidele uue valmiva antibiootikumide andmebaasi tutvustamiseks. Huvi infopäeva vastu oli väga suur. Infopäevast teavitati veterinaararste meili teel. Tagasiside põhjal saab öelda, et infopäevade kasulikkus igapäevases töös sai üldiselt kõrge hinde (hinne 4). Edaspidiste temade osas osalejad ei väljendanud konkreetseid eelistusi.

Piirkondliku veekaitsetoetuse koolitus

Korraldaja Eesti Maaülikool

Koht: veebis, BigBlueButton süsteem

Aeg: 20. november 2023

Lektorid Alar Astover (EMÜ) ja Priit Penu (METK)

Osalejaid: 19

Teave veebis <https://www.pikk.ee/sundmus/koolitus-veekaitse-koolitus/>

Lühikokkuvõte:

Koolitus andis ülevaate mulla ja ilmastiku mõjust taimetoitelementide omastamisele ja toitelementide kadudele. Vaadeldi leostumise põhjuseid ja seeläbi keskkonnale tekitatavat negatiivset mõju. Kuidas vältida läbi leostumise toitelementide kadu ja säästa nii ka ettevõtte kulutustelt. Ülevaade anti nitraatide ja pestitsiidide jääkidest vees. Kuidas pestitsiidid jõuavad mulda, drenivette, põhjavette ja veekogudesse.

Osavõtjate tagasiside: Vastanud jäid koolitusega rahule. Esitlused olid väga põhjalikud ja vajalikud. Edasi antud info oli päevakohane ning andis mõtteainet edasisele tegutsemisel. Enamus osalejaid said uusi teadmisi ja osalt ka vanu meelde tuletada. Osalenutele pakuks edaspidi huvi keskkonnareostuste likvideerimise info, kuidas toota tõhusamalt keskkonda kahjustamata ja kuidas muldi parendada

Täienduskoolitus: Muldade heaperemehelik majandamine

Korraldaja Eesti Maaülikool

Koht: veebis, BigBlueButton süsteem

- 23. november [Mulla reaktsioon ja lupjamine](#)
- 28. november [Mulla reaktsioon ja lupjamine](#)
- 30. november [Turvasmuldade kasutamine ja kaitse põllumajandusmaadel](#)
- 14. detsember [Turvasmuldade kasutamine ja kaitse põllumajandusmaadel](#)

Osalejaid:

- 23. november – 17 osalejat
- 28. november – 47 osalejat (56 osalemist erinevate ettevõtete järgi)
- 30. november – 51 osalejat
- 14. detsember – 47 osalejat

Lühikirjeldus:

Kahel esimesel koolitusel räägiti mulla reaktsioonist, miks on mullad happelised või aluselised ja kuidas seda saab mõjutada. Kuidas mulla reaktsioon mõjutab erinevate põllukultuuride toitainete omastamist mullast ja millised kultuurid sobivad erineva reaktsiooniga mullale rohkem. Vaadati kuidas mõjutab mulla reaktsioon mulla struktuuri. Käidi läbi mullaproovide võtmine ja lubjatarbekaartide koostamine ning vaadati milline on Eesti muldade agrookeemiline seisund. Tutvustati erinevate lubiväetiste omadusi ja mõju mulla reaktsioonile.

Kahel viimasel koolitusel räägiti mullakaitsega seotud põllumajanduspoliitikast ja erinevatest toetusmeetmetest mis aitavad kaasa mullakaitsele. Peamiseks teemaks olid turvasmullad, kuidas turvasmuld tekib, millised on tekke ja säilimise tingimused. Vaadeldi erinevaid turvasmulla liike nende omadusi ja milliseks kasutuseks üks või teine liik paremini sobib. Põhjalikumalt käsitleti turvasmuldade kaitset ja avati teemat erinevate toetusmeetmete raames ehk kuidas turvasmuldi määratletakse ja kuidas tekivad erinevad kaardikihid.

Osavõtjate tagasiside:

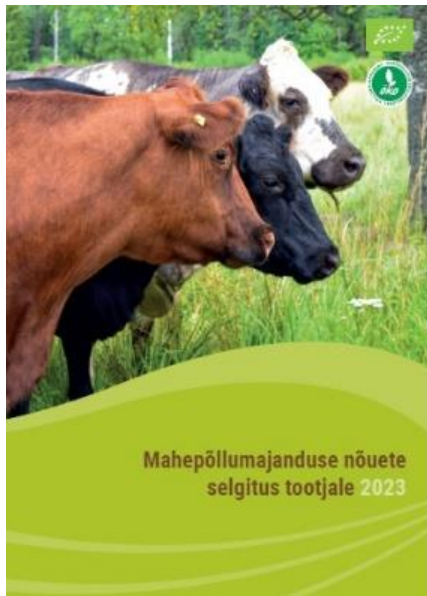
Kõik osalejad jäid koolitusega väga rahule kuna väetiste säästlik kasutus on täna eriti aktuaalne. Koolituse esitlused on väga hästi koostatud, sai palju uusi teadmisi ja hea et esitlused tuginevad teadusuuringute tulemustel. Osalejad kinnitasid, et said uusi teadmisi ja saavad neid edaspidi oma tegevuses rakendada. Koolitusel anti edasi palju olulist infot, et see kõik ka meelde jääks tuleb veel mitu korda samal koolitusel osaleda.

Osalejatele pakuks huvi ka mulla pH mõju mikroorganismidele, saviste muldade harimine, sõnniku ja komposti kasutus ja mahe lillekasvatuse

Turvasmuldade kaitsega seotud toetusmeetmed on jõudnud paljude põllumajandustootjateni ja hea on saada aru miks neid meetmeid rakendatakse. Koolitus andis hea ülevaate turvasmuldade määramise parameetritest, et saada aru miks mullaliik mullakaardil võib muutuda. Osalejad sooviksid järgmistel koolitustel kuulda teemasid, turvasmuldade pikaajalisest kasutusest, milliseid agrotehnilisi võtteid kasutada turvasmullal taimekaitse rakendamiseks ja kas tulevik viib põllumajanduse turvasmuldadelt?

Teabematerjal „Mahepõllumajanduse nõuete selgitud tootjale 2023“

Trükis (122 lk) ilmus detsembris 2023, trükiti 500 eksemplari.

Trükis tuli planeeritust tunduvalt mahukam (tellimuses 76 lk).

Väljaanne on mõeldud mahepõllumajandusliku taime- ja loomakasvatuse ning mesindusega tegelevatele või alustada soovivatele ettevõtjatele. Nõuded ja nende selgitused on kajastatud seisuga 1. jaanuar 2024.

Trükises käsitletud teemad: mahepõllumajanduse eesmärgid ja põhimõtted, mahepõllumajandust reguleerivad õigusaktid, mahepõllumajandusega alustamine, mahepõllumajandusliku tegevusega jätkamine, PTA nõusolekut ja teavitamist vajavad tegevused, mahepõllumajandusliku taime- ja loomakasvatuse ning mesinduse nõuded, ennetus- ja ettevaatusmeetmed, mahepõllumajanduslikus tootmises kasutada lubatud tooted ja ained.

Veebis:

- <https://www.pikk.ee/valdkonnad/teadmussiirde-pikaajalised-programmid/uhendpip/uhendpip-teavikud/>
- https://www.pikk.ee/wp-content/uploads/2023/12/Mahepõllumaj-nouete-selgitus-tootjatele-2023_veeb.pdf
- <https://www.maheklubi.ee/tootjale/materjalid/>

Koostajad: Ruth Lauk, Reet Roosimägi, Airi Vetemaa

Väljaandja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu, Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutus

Teabematerjal oli kavandatud ilmuma juba 2022. aastal kuid jätkuvate segaduste tõttu kontrolliasutustes valmis see viimaks 2023. aasta lõpuks. Teabematerjal koostati koostöös Põllumajandus- ja Toiduametiga.

Viies parandatud ja täiendatud trükk

ISSN 2228–0324 (trükis)

ISSN 2228–0340 (võrguväljaanne)